

Кривенкова Руслана Юріївна,
*кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри туризму ДВНЗ «Ужгородський національний
університет», м. Ужгород*

Якима Мирослава,
*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності «Туризм» ДВНЗ «Ужгородський національний
університет», м. Ужгород*

РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО СУПРОВОДУ В КРАЇНАХ ПІВНІЧНОЇ ЄВРОПИ

Туристичний супровід є особливо важливою складовою організації міжнародних туристичних подорожей та виступає ключовим фактором забезпечення безпеки, комфорту й інформованості туристів. Щодо країн Північної Європи, до яких належать Норвегія, Швеція, Фінляндія, Ісландія, Данія, а також автономні території (Фарерські острови, Гренландія) [2, с. 232-239], то варто зазначити, що туристичний супровід тут характеризується швидкими темпами розвитку. Загалом країни Північної Європи характеризуються високим рівнем соціально-економічного розвитку, стабільною політичною ситуацією, жорсткими стандартами безпеки та екологічної відповідальності. Потрібно акцентувати увагу на тому аспекті, що специфічні природно-кліматичні умови країн Північної Європи, культурні традиції, висока вартість туристичних послуг та мовні особливості зумовлюють підвищені вимоги до професійної підготовки фахівців туристичного супроводу.

Слід констатувати, що туристичний супровід у цьому регіоні передбачає не лише інформаційне забезпечення, а й комунікаційні, організаційно-координаційні та контрольні функції, що забезпечують ефективну взаємодію між туристами, приймаючими сторонами та надавачами туристичних послуг.

Необхідно зазначити, що туристичний супровід у країнах Північної Європи виконує комплекс взаємопов'язаних функцій, серед яких ключовими є такі:

- організаційна функція (тобто координація переміщень туристичної групи, дотримання програми туру, контроль часу та логістичних процесів);

- інформаційна функція, яка включає надання туристам достовірної інформації про туристичні маршрути, країни перебування, культурні норми, правила поведінки, особливості клімату та побуту тощо;

- комунікаційна функція, що забезпечує ефективну взаємодію між туристами та представниками готелів, транспортних компаній, екскурсійних бюро, органів місцевої влади;

- контрольна функція, спрямована на дотримання умов договорів, стандартів якості туристичних послуг та прав туристів;

- безпекова функція, яка є особливо важливою з огляду на суворі кліматичні умови, гірські та морські маршрути, активні види туризму (трекінг, фіорди, Північне сьйво).

Таким чином, туристичний супровід виступає гарантом якісних туристичних продуктів країн Північної Європи та позитивного іміджу їхніх туристичних фірм.

Варто констатувати, що туристичний супровід у країнах Північної Європи має низку регіональних особливостей, зумовлених національними та природними чинниками. Наприклад, у Норвегії акцент робиться на безпеці туристів під час відвідування природних об'єктів (фіорди, гірські туристичні маршрути, оглядові платформи). Супровід повинен включати інструктажі з техніки безпеки та контроль за фізичним станом учасників турів. У Швеції та Фінляндії туристичний супровід орієнтований на культурно-пізнавальні та екологічні аспекти, зокрема на дотримання принципів сталого туризму та поваги до місцевого способу життя. У Данії значна увага приділяється організації міського туризму, велосипедних маршрутів та круїзних програм, що потребує чіткого тайм-менеджменту та знання міської інфраструктури. В Ісландії туристичний супровід є критично

важливим через активну вулканічну діяльність, мінливі погодні умови та віддаленість туристичних локацій. Супровідники повинні мати базові знання з надзвичайних ситуацій та природних ризиків.

Потрібно акцентувати, що, з точки зору М. Мальської, Н. Антонюк та Н. Ганич, «європейські країни продовжують утримувати лідерство за кількістю прибуттів міжнародних туристів. Це пояснюється сусідством невеликих країн, що стимулює чисельні потоки туристів до короткотермінових подорожей; розвинутою туристичною інфраструктурою і високим рівнем транспортного обслуговування; наявністю природних та культурних визначних пам'яток світового значення; широким асортиментом туристичних продуктів; наявністю висококваліфікованого персоналу та ін.» [1, с. 99].

Слід відзначити, що фахівці з туристичного супроводу, які працюють з напрямком Північної Європи, повинні відповідати високим професійним вимогам. До основних з них належать: володіння іноземними мовами (англійська як обов'язкова, додатково – скандинавські мови); знання географічних, історичних та культурних особливостей регіону; обізнаність у питаннях візового режиму, страхування та медичного забезпечення; навички кризового менеджменту та роботи в нестандартних ситуаціях; дотримання норм професійної етики та міжкультурної комунікації. Підвищення кваліфікації супровідників сприяє зростанню конкурентоспроможності туристичних продуктів та довіри з боку споживачів туристичних послуг.

Туристичний супровід є невід'ємною складовою комплексного туристичних продуктів, особливо у випадку організованих турів до країн Північної Європи. Його якість безпосередньо впливає на рівень задоволеності туристів, формування позитивних вражень та повторних туристичних подорожей. Ефективний туристичний супровід сприяє мінімізації ризиків, оптимізації організаційних процесів, підвищенню інформованості туристів та дотриманню стандартів сталого туризму [3]. У сучасних умовах він виступає також інструментом формування іміджу туристичних компаній на міжнародному туристичному ринку.

Отже, можна зробити висновки, що туристичний супровід у країни Північної Європи є складним багатофункціональним процесом, що потребує високого рівня професіоналізму, відповідальності та адаптивності. Урахування регіональних особливостей, природних умов та культурних норм дозволяє забезпечити безпечне та якісне обслуговування туристів. Подальший розвиток туристичного супроводу в країнах Північної Європи сприятиме підвищенню якості туристичних послуг та сталому розвитку туризму в досліджуваних державах.

Література

1. Мальська М. П., Худо В. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг. К.: Знання, 2008. 661 с.
2. Туристичне країнознавство / за ред. А. Ю. Парфінєнка, В.І. Сідорова, О.О. Любіцевої. К.: Знання, 2015. 551 с.
3. UNWTO. Tourism and Sustainable Development. URL: <https://www.unwto.org/> (дата звернення 09.05.2026)